

КОМПЕТЕНЦІЯ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ

COMPETENCE AND POWERS OF LAW ENFORCEMENT AGENCIES IN THE FIELD OF INVESTMENT PROTECTION IN UKRAINE

Актуальність статті полягає в тому, що завдання залучення інвестицій в економіку країни можуть бути успішно вирішені лише за умови впевненості інвесторів у збереженні своїх коштів. З цієї точки зору забезпечення захисту інвесторів та обслуговуючих їх професійних учасників фінансового ринку є важливим напрямом державної економічної політики. Сучасна правозастосовна практика виявила необхідність здійснення низки політичних, організаційних, соціально-економічних, законодавчих та інших заходів, спрямованих на протидію рейдерським захопленням та корпоративному шантажу, зниження числа корпоративних конфліктів, захист прав і законних інтересів інвесторів. Такі заходи повинні носити комплексний характер та враховувати охоронні та регулятивні можливості не тільки цивільних галузей права, а й права галузей адміністративного циклу, в тому числі правоохоронної діяльності, адміністративної (поліцейської) діяльності органів внутрішніх справ. Статтю присвячено дослідженню сутності правоохоронної діяльності, розглянуто компетенцію та повноваження правоохоронних органів у сфері захисту інвестицій. Зроблено акцент на важливості правоохоронної системи України у сфері захисту інвестицій. З'ясовано, що роль правоохоронних органів у забезпеченні економічної безпеки інвестиційної діяльності полягає у захисті її суб'єктів від загроз вчинення правопорушень шляхом попередження, виявлення, розкриття та розслідування адміністративних правопорушень і злочинів у галузі фінансів та інвестиційної діяльності та направлення матеріалів адміністративних та кримінальних проваджень до суду з метою застосування справедливого покарання та відшкодування заподіяної шкоди. Наголошено, що правоохоронна діяльність спрямована на запобігання виникненню умов і причин можливих та вчинених суспільно небезпечних явищ, припинення їх розвитку та ліквідацію наслідків. Як охоронний інструмент держави правоохоронна діяльність впливає на поведінку суб'єктів правовідносин за допомогою використання дозволів, приписів, заборон, контролю за їх додержанням та реалізації юридичної відповідальності.

Ключові слова: *інвестиції, інвестиційна діяльність, захист інвестицій, правоохоронна діяльність, компетенція, повноваження, органи внутрішніх справ, правопорушення, злочин.*

The relevance of the article is that the task of attracting investment into the country's economy can be successfully solved only if investors are confident in saving their money. From this point of view, ensuring the protection of investors and their professional financial market participants is an important area of public economic policy. Modern law enforcement practice has revealed the need for a number of political, organizational, socio-economic, legislative and other measures aimed at combating raider seizures and corporate blackmail, reducing the number of corporate conflicts, protecting the rights and legitimate interests of investors. Such measures should be comprehensive and, take into account, the security and regulatory capabilities not only of civil law, but also the law of the administrative cycle, including law enforcement, administrative (police) activities of law enforcement agencies. The article is devoted to the study of the essence of law

enforcement activity, the competence and powers of law enforcement agencies in the field of investment protection are considered. Emphasis is placed on the importance of the law enforcement system of Ukraine in the field of investment protection. It was found that the role of law enforcement agencies in ensuring the economic security of investment activities is to protect its subjects from threats of crime by preventing, detecting and investigating administrative offenses and crimes in the field of finance and investment activities, and sending administrative and criminal materials, court proceedings in order to apply a fair punishment and compensation for the damage caused. It is emphasized that law enforcement activities are aimed at preventing the occurrence of conditions and causes of possible and committed socially dangerous phenomena, stopping their development and eliminating the consequences. As a protective tool of the state, law enforcement activities influence the behaviour of the subjects of legal relations through the use of permits, regulations, prohibitions, control over their observance and the implementation of legal liability.

Key words: *investment, investment activity, investment protection, law enforcement, competence, powers, Internal Affairs bodies, offenses, crime.*

Постановка проблеми. Завдання залучення інвестицій в економіку країни можуть бути успішно вирішені лише за умови впевненості інвесторів у збереженні своїх коштів. З цієї точки зору забезпечення захисту інвесторів та обслуговуючих їх професійних учасників фінансового ринку є важливим напрямом державної економічної політики. Сучасна правозастосовна практика виявила необхідність здійснення низки політичних, організаційних, соціально-економічних, законодавчих та інших заходів, спрямованих на протидію рейдерським захопленням та корпоративному шантажу, зниження числа корпоративних конфліктів, захист прав і законних інтересів інвесторів. Такі заходи повинні носити комплексний характер та враховувати охоронні та регулятивні можливості не тільки цивільних галузей права, а й права галузей адміністративного циклу, в тому числі правоохоронної діяльності, адміністративної (поліцейської) діяльності органів внутрішніх справ. Незважаючи на активне позиціонування державною владою вдосконалення умов для залучення інвестицій, бар'єр національної системи права для іноземних інвесторів не зникає [10, с. 9].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загалом питання правоохоронної діяльності, адміністративної (поліцейської) діяльності правоохоронних органів опосередковано досліджували у своїх роботах такі українські вчені, як: М.М. Алексейчук, С.М. Братусь, В.Б. Авер'янов, О.М. Бандурка, Ю.П. Битяк, В.Т. Білоус, І.П. Голосніченко, О.М. Джужа, Є.В. Додін, С.Д. Дубенко, П.В. Журавльов, Р.А. Каложний, С.А. Карташов, В.В. Коваленко, В.К. Колпаков, О.В. Копан, О.В. Кузьменко, Б.М. Лазарев, Н.П. Матюхіна, О.В. Негодченко, В.І. Олефір, В.І. Осадчий, В.М. Плішкін, А.В. Савченко, А.О. Селіванов, В.Д. Сущенко, В.І. Шакун, М.Я. Швець, В.М. Шкарупа й інші, і зарубіжні вчені М.І. Єропкін, А.Ф. Майдіков, В.Ф. Сухарев та інші.

Мета статті – дослідити сутність правоохоронної діяльності, розглянути компетенцію та повноваження правоохоронних органів у сфері захисту інвестицій.

Виклад основного матеріалу. Нині Україна посідає 71-е місце в рейтингу Doing Business [1]. Тобто прогрес з точки зору умов ведення бізнесу є, проте цього не досить, щоб сюди хлинули інвестиції. Перешкод для залучення інвестицій чимало. Насамперед у середовищі іноземного бізнесу досі є переконання, що корупція в Україні не переможена. І хоча в останньому рейтингу Transparency International Україна піднялася зі 130-ї на 128-му позицію (із 180 країн у списку), це надто далеко до рівня передових країн [2]. Тому багато ще слід зробити, але головне – змінити думку, що бізнес в Україні неможливий без корупції. Саме це утримує іноземних інвесторів, які не звикли до таких умов. Також велике значення у разі вирішення цих питань має українська правоохоронна система.

Певні позитивні зрушення все ж таки мають місце. Нещодавно було ухвалено низку законів, які у широкому побуті отримали назву «Маски-шоу Стоп-1» («Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення дотримання прав учасників кримінального провадження та інших осіб правоохоронними органами під час здійснення досудового розслідування» № 7275 від 10.11.2017 р.), «Маски-шоу Стоп-2» («Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення забезпечення дотримання прав учасників кримінального провадження та інших осіб правоохоронними органами під час здійснення досудо-

вого розслідування» № 8490 від 18.06.2018 р.), «Маски-шоу Стоп-3» («Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та Кримінального кодексу України (щодо вдосконалення порядку застосування окремих заходів забезпечення кримінального провадження)» № 9484 від 17.01.2019 р.). Ці документи, за запевненнями його розробників, покликані: по-перше, спростити механізм притягнення до відповідальності слідчого або прокурора, які прийняли незаконне рішення в ході розслідування кримінальної справи, яке згодом скасоване судом; по-друге, посилити майнову відповідальність правоохоронців за вчинені діяння і передбачити компенсацію з бюджету за дії силовиків з подальшим регресом до останніх з боку держави; по-третє, уточнити термінологію та вдосконалити положення щодо тимчасового доступу та вилучення інформаційних та телекомунікаційних систем та його прийняття, підвищити збалансованість між забезпеченням дотримання прав фізичних та юридичних осіб та повноваженнями слідчих під час досудового розслідування кримінальних правопорушень, а також удосконалити методику проведення слідчих дій і знизити навантаження на правоохоронні органи в частині усунення потреби зберігання великої кількості громіздкої вилученої техніки. Отже, вищезазначені нормативно-правові акти сприяли усуненню найгрубіших порушень проти бізнесу, коли люди в балаклавах здійснювали несанкціоновані обшуки зі зброєю, вилучали документацію тощо. Проте порушень з боку правоохоронців ще багато (незаконне вилучення майна, невиконання вироків судів, подовження кримінальних проваджень під різними приводами). Все це негативно впливає на бажання іноземного бізнесу приходити в Україну.

Також цьому сприяють і такі стримуючі фактори, як: відсутність цілісної політики залучення іноземних інвестицій; невизначений інвестиційний режим (або держава йде на преференції, або режим рівноправний або дискримінаційний на користь внутрішнього виробника); непродемонстровані та непрописані пріоритети по галузях і видах інвестицій; до кінця не забезпечені механізми гарантій захисту прав суб'єктів інвестиційної діяльності та прав власності, репатріація прибутку; негативна кон'юнктура правозастосовчої практики, починаючи від штучно ініційованих банкрутств та закінчуючи невиконанням судових рішень. Тобто наявний в Україні національний режим господарської діяльності вкрай непривабливий для іноземних компаній. Саме тому вдосконалення наявної правової бази вимагає сфокусуватися на ліквідації формальних обмежень та адміністративних бар'єрів на шляху іноземного капіталу, використанні системи гарантій, орієнтованих саме на специфіку іноземного інвестування та покликаних компенсувати негативні наслідки сформованого інвестиційного клімату [10, с. 11].

Насамперед загрози інвестиційного клімату походять від економічної злочинності. Вона зачіпає інтереси суспільства та держави і тягне за собою ризики капіталовкладень. Крім того, несприятлива економічна обстановка відлякує потенційних інвесторів та зарубіжних партнерів. З іншого боку, ризик капіталовкладень сприяє тому, що інвесторами часто виступають іноземні злочинні організації, які володіють механізмом захисту капіталовкладень і готові ризикувати [5, с. 6].

Звернемо увагу на те, що криміногенний потенціал інвестиційної діяльності зумовлений впливом різних факторів, серед яких можна виділити такі: по-перше, фактори, пов'язані зі змістом самого процесу інвестиційної діяльності; по-друге, фактори, пов'язані із соціальними, економічними, політичними умовами реалізації інвестиційних програм в Україні; по-третє, фактори, зумовлені недосконалістю правової бази інвестиційної діяльності; по-четверте, загальноі неспецифічні детермінанти економічної злочинності у сфері інвестиційної діяльності. Також криміногенність інвестиційної діяльності проявляється в умисному або необережному створенні системи нормативної та оперативної виконавчої безконтрольності, котра сприяє масовим розкраданням, хабарництву, корисливим зловживанням, шахрайству, недбалості та вчиненню інших економічних злочинів та адміністративних правопорушень [5, с. 7].

Такий стан справ кардинальним чином відображається і на структурі та завданнях правоохоронних органів. Загострення криміногенної обстановки та зростаючі вимоги суспільства до діяльності правоохоронної системи в умовах побудови демократичної правової держави диктують нагальну потребу її приведення в стан, що дозволяє забезпечити надійний захист особистості, суспільства і держави від злочинних посягань, особливо у сфері захисту інвестиційної діяльності.

Взагалі правоохоронна діяльність спрямована на запобігання виникненню умов і причин можливих та вчинених суспільно небезпечних явищ, припинення їх розвитку та ліквідацію наслідків. Як охоронний інструмент держави правоохоронна діяльність впливає на поведінку суб'єктів правовідносин за допомогою використання дозволів, приписів, заборон, контролю за їх додержанням та реалізації юридичної відповідальності.

Поширеною точкою зору є визначення правоохоронної діяльності як різновиду правозастосування, особливістю якого є виявлення правопорушень, розгляд відповідних юридичних справ та прийняття рішень про застосування заходів названої відповідальності. Таке розуміння правоохоронної діяльності, на нашу думку, є дещо обмеженим, оскільки відображає лише правові форми її здійснення, однак указана діяльність характеризується не тільки її спрямованістю на охорону права, а й різноманітністю форм впливу на потенційні і реальні загрози праву (виховна, профілактична робота тощо). При цьому правоохоронна діяльність здійснюється не лише державними органами, а й недержавними інститутами (наприклад, адвокатурою).

Так, О.М. Бандурка визначає правоохоронну діяльність таким чином. Це – державна діяльність, яка здійснюється з метою охорони права спеціально уповноваженими органами шляхом застосування юридичних заходів впливу в точній відповідності до закону за неухильного дотримання встановленого ним порядку [3, с. 6–8]. Подібне трактування дає й К.Ф. Гуценко [4, с. 23]. У цих визначеннях правоохоронна діяльність уже не зводиться до правозастосування, але, з іншого боку, обмежується віднесеністю тільки до виду державної діяльності й акцентуацією на застосуванні юридичних заходів впливу. Але, наприклад, вирішення спорів (й інвестиційних зокрема) неможливо віднести до заходів впливу. О.О. Чувильов та А.О. Чувильов розглядають зазначену діяльність у широкому розумінні як діяльність усіх державних органів, що забезпечують дотримання прав і свобод громадян, їх реалізацію, законність і правопорядок; а у вузькому – як діяльність спеціально уповноважених органів з охорони права від правопорушень, що здійснюється у встановленій законом формі, згідно з компетенцією того чи іншого органу [11, с. 4].

Реалізуючись у сфері взаємних правовідносин між громадянами і державою під час здійснення останньою через свої інститути, правоохоронна діяльність виконує роль управлінських (правових) стандартів (регулятивна функція), приписуючи громадянам суспільно визнану модель діяльності (поведінки). Відповідні державні органи, серед яких чільне місце посідають правоохоронні органи та інші повноважні суб'єкти, діючи у межах своєї компетенції, забезпечують захист суспільних правовідносин, що складаються у сфері державного управління, ведуть боротьбу з правопорушеннями та злочинами, в тому числі і у сфері захисту інвестицій.

У законодавстві немає чіткого визначення поняття «правоохоронна діяльність», немає і вичерпного переліку правоохоронних органів. У різних законодавчих актах поняття та перелік правоохоронних органів визначаються по-різному. Найширший їх перелік міститься у ст. 2 Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» [8], яка до таких органів відносить органи прокуратури, Національної поліції, служби безпеки, Військової служби правопорядку у Збройних силах України, Національне антикорупційне бюро України, органи охорони державного кордону, органи доходів і зборів, органи й установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи державного фінансового контролю, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції. Термін «правоохоронні органи» згадується також у законах «Про громадянство України», «Про державну таємницю», «Про захист суспільної моралі», «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживання ними», «Про контррозвідувальну діяльність», «Про національну безпеку України», «Про поховання та похоронну справу», «Про участь громадян в охороні громадського порядку та державного кордону». Окрім перелічених законів, термін «правоохоронні органи» згадується ще у двадцяти інших законах України і численних нормативних актах Президента та Кабінету Міністрів.

У різних правових актах поняття «правоохоронна діяльність» та «правоохоронні органи» тлумачаться по-різному, а часто навіть суперечать одне одному. Так, нечітке і суперечливе вживання законодавцем терміна «правоохоронні органи» свідчить про відсутність єдиного підходу до його розуміння й тлумачення. Це ускладнює розв'язання теоретичних проблем у цій сфері, негативно впливає на правове регулювання компетенції правоохоронних органів, правове і соціальне становище їхніх працівників, а отже, на їхню діяльність загалом. Найприйнятніше визначення терміна «правоохоронні органи» містилося у ч. 4 ст. 1 Закону України «Про демократичний цивільний контроль над воєнною організацією і правоохоронними органами держави» (який втратив чинність з прийняттям Закону України «Про національну безпеку України»), згідно з якою «правоохоронні органи – державні органи, які відповідно до законодавства здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції» [7]. Проте відсутність тлумачення змісту понять «правоохоронні функції» та «правозастосовчі функції» свідчить про неповноту цього визначення.

Правоохоронна діяльність, яку здійснюють правоохоронні органи, визначається правоохоронною функцією держави, що є об'єктивною потребою розвитку держави і суспільства та

спрямована на забезпечення правопорядку. Забезпечення правопорядку може відбуватися лише в межах законності. Підтримання правопорядку та припинення правопорушень покладено на компетентні державні органи, для яких діяльність із запобігання правопорушенням, дізнання та розслідування злочинів є обов'язковою й полягає в невідкладному та відповідному реагуванні на факти невиконання або неналежного виконання вимог правових норм з боку юридичних або фізичних осіб [6].

Роль правоохоронних органів у забезпеченні економічної безпеки інвестиційної діяльності полягає у захисті її суб'єктів від загроз вчинення правопорушень шляхом попередження, виявлення, розкриття та розслідування адміністративних правопорушень і злочинів у галузі фінансів та інвестиційної діяльності та направлення матеріалів адміністративних та кримінальних проваджень до суду з метою застосування справедливого покарання та відшкодування заподіяної шкоди.

Потрібно особливо підкреслити, що помітна роль у стримуванні криміналу та профілактиці адміністративних правопорушень у сфері економічних відносин об'єктивно відводиться органам внутрішніх справ України на чолі з Міністерством внутрішніх справ України (далі – МВС). Саме тому натепер пріоритетним напрямом діяльності органів внутрішніх справ є профілактика, попередження та виявлення злочинів та адміністративних проступків у сфері інвестиційної діяльності, активізація роботи із захисту прав суб'єктів інвестиційної діяльності від кримінального впливу та вироблення найбільш ефективних адміністративно-правових засобів і методів щодо протидії економічній злочинності та правопорушенням, які все більше набувають транснаціонального характеру.

Якщо говорити про злочини, що зачіпають інтереси інвесторів та інших учасників інвестиційної діяльності, необхідно відзначити, що вони характеризуються підвищеною суспільною небезпекою, оскільки завдають шкоди як суб'єктам інвестиційної діяльності, так і економіці країни загалом. Тому нині вкрай важливо нарешті зважитися і створити Службу фінансових розслідувань, що займалася б такими злочинами, а також забрати ці функції в інших правоохоронних органах.

МВС у сфері інвестиційно-захисних правовідносин має низку компетенцій, а саме: узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції, розробляє пропозиції щодо його вдосконалення та в установленню порядку вносить їх на розгляд Кабінету Міністрів України; розробляє проекти законів та інших нормативно-правових актів з питань, що належать до його компетенції; погоджує проекти законів, інших актів законодавства, які надходять на погодження від інших міністерств та центральних органів виконавчої влади, готує в межах повноважень, передбачених законом, висновки і пропозиції до проектів законів, інших актів законодавства, які подаються на розгляд Кабінету Міністрів України, та проектів законів, внесених на розгляд Верховної Ради України іншими суб'єктами права законодавчої ініціативи, нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим; готує в межах повноважень, передбачених законом, зауваження і пропозиції до прийнятих Верховною Радою України законів, що надійшли на підпис Президентові України; розробляє проекти державних програм з питань забезпечення публічної безпеки і порядку, протидії злочинності, безпеки дорожнього руху, охорони державного кордону, захисту об'єктів і територій на випадок виникнення надзвичайних ситуацій, а також з питань міграції; забезпечує міжнародне співробітництво, бере участь у розробленні проектів та укладенні міжнародних договорів України з питань, що належать до його компетенції, забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, виконання укладених міжнародних договорів України; проводить відповідно до закону оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність; здійснює інформаційну взаємодію з іншими державними органами, правоохоронними органами іноземних держав та міжнародними організаціями; бере участь у межах повноважень, передбачених законом, у стандартизації, метрологічному забезпеченні, підтвердженні відповідності встановленим вимогам продукції спеціального призначення (робіт, послуг), яка надходить до МВС; забезпечує у випадках, передбачених законом, ліцензування окремих видів господарської діяльності; організовує у випадках, передбачених законом, надання адміністративних та інших платних послуг; веде облік торговельних організацій, підприємств-виробників та суб'єктів підприємницької діяльності незалежно від форми власності, що реалізують транспортні засоби або номерні складові частини до них; бере участь у формуванні державної політики у сфері технічного регулювання та стандартизації, забезпечує розроблення технічних регламентів, державних стандартів, технічних умов та інших нормативно-правових актів; забезпечує у випадках, передбачених законодавством, захист державних

і власних інтересів в органах державної влади та органах місцевого самоврядування; здійснює відповідно до законодавства функції з управління об'єктами державної власності; веде і формує автоматизовану електронну базу даних Єдиного реєстру об'єктів державної власності, що належать до сфери управління МВС; проводить моніторинг стану публічної безпеки та правопорядку в державі; вивчає, аналізує та узагальнює результати та ефективність реалізації центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовує і координує Міністр, державної політики у відповідних сферах; аналізує та прогнозує розвиток суспільно-політичних процесів у державі, які впливають на виконання завдань, віднесених до сфери відповідальності МВС тощо [9].

Для зниження рівня економічної злочинності та правопорушень у сфері інвестиційної діяльності на тепер Міністерством внутрішніх справ України проводиться робота за такими напрямками, як:

- організація виявлення, попередження, припинення та розкриття економічних злочинів та адміністративних проступків в органах виконавчої влади, які здійснюють ведення питань економіки та фінансів, володіння, користування, розпорядження, що перебувають у державній власності, та природними ресурсами;

- організація профілактичних та оперативно-розшукових заходів щодо захисту всіх форм власності від злочинних посягань з метою забезпечення сприятливих умов для розвитку підприємства та інвестиційної діяльності.

До зазначеного комплексу заходів належать забезпечення захисту реалізації інвестиційних проектів від економічних та інших загроз, протидія криміналізації інвестиційної діяльності з боку правоохоронних органів. Міністерством внутрішніх справ на постійній основі проводиться комплекс організаційних та практичних заходів, спрямованих на виявлення та припинення злочинів та адміністративних правопорушень, що негативно впливають на інвестиційний клімат в Україні.

Аналіз практики проведених органами внутрішніх справ заходів з профілактики адміністративних правопорушень показав, що серед основоположних проблем боротьби з порушеннями у фінансово-економічній сфері можна виділити такі [10, с. 12]:

- недостатню здатність правоохоронних та фінансово-економічних органів належним способом реагувати на зміни фінансово-економічних відносин;

- високі темпи зміни фінансово-економічних відносин та мобільність господарюючих суб'єктів з точки зору здійснення операцій, відкриття рахунків, здійснення експортно-імпорتنних операцій випереджають розвиток чинних процесуальних норм, які вимагають великих витрат часу на забезпечення необхідних процедур з проведення дізнання та попереднього слідства, збору та оцінки доказу;

- навіть в умовах динамічної зміни законодавство не завжди встигає за реаліями економічного життя, а іноді дозволяє занадто широко трактувати фінансово-економічні взаємини, що може негативно відбитися на правах громадян та юридичних осіб. Таким чином, економічна безпека залежить від виробленої та реалізованої в конкретних діях політики боротьби зі злочинністю та правопорушеннями загалом.

Висновки. Підсумовуючи вищевикладене, необхідно зазначити, що правоохоронні органи повинні бути ефективним інструментом забезпечення економічної безпеки у сфері захисту інвестицій, і для цього необхідні спеціальні методи, програми та навчені працівники органів внутрішніх справ для перевірки ефективності діяльності суб'єктів підприємництва та відповідності організації їх діяльності нормативних документів на основі чинного законодавства.

Список використаних джерел:

1. Doing Business 2020. World Bank Group, October 24, 2019. URL: <https://www.doingbusiness.org/en/reports/global-reports/doing-business-2020> (дата звернення: 19.02.2020).

2. Transparency International Index 2019 – Ukraine. URL: <https://ti-ukraine.org/research/index-sprynyatyya-koruptsiyi-2019/> (дата звернення: 19.02.2020).

3. Бандурка А.М. Судебные и правоохранительные органы Украины. Харьков : Ун-т внутр. дел, 1999. 350 с.

4. Гуценко К.Ф. Правоохранительные органы : учебник. 5-е изд., стер. Москва : КНОРУС, 2016. 368 с.

5. Нургалиев Р.Г. Профилактика преступности в сфере инвестиционной деятельности как важное направление модернизации деятельности органов внутренних дел. *Вестник экономической безопасности*. № 7. 2010. С. 5–11.

6. Подоляка А. Правоохоронна діяльність і правоохоронні органи. Вересень, 2009 р. Стаття. URL: <http://veche.kiev.ua/journal/1643/> (дата звернення: 23.01.2020).

7. Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави : Закон України від 19.06.2003 року № 975-IV. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2003, № 46, ст. 366 (втратив чинність).

8. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : Закон України від 23.12.1993 року № 3781-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1994, № 11, ст. 50.

9. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 року № 878. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-p> (дата звернення: 26.01.2020).

10. Трофимов М.Н. Совершенствование деятельности ОВД в сфере обеспечения безопасности инвестиций. *Известия Тульского государственного университета. Экономические и юридические науки*. № 2–1. 2013. С. 9–15.

11. Чувилов А.А., Чувилов А.А. Правоохранительные органы : вопросы и ответы. Москва : Новый юрист, 1998. 160 с.